

ZRÍNYI MIKLÓS
NEMZETVÉDELMI EGYETEM
Doktori Tanácsa

BOLDIZSÁR GÁBOR ALEZREDES

**A BÉKEMŰVELETEKBEN VALÓ RÉSZVÉTEL
HATÁSA A MAGYAR HONVÉDSÉGRE**

című doktori (PhD) értekezésének szerzői ismertetése

BUDAPEST
- 2008 -

ZRÍNYI MIKLÓS
NEMZETVÉDELMI EGYETEM
Doktori Tanácsa

SZERZŐI ISMERTETŐ

BOLDIZSÁR GÁBOR ALEZREDES

A BÉKEMŰVELETEKBEN VALÓ RÉSZVÉTEL HATÁSA A MAGYAR HONVÉDSÉGRE

című doktori (PhD) értekezéshez

Témavezető: Dr. PADÁNYI JÓZSEF MK. EZREDES
A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
DOKTORA

BUDAPEST
- 2008 -

Magyar katonák régóta vesznek részt, különböző létszámban, olyan műveletekben melyek célja a béke, a biztonság, a stabilitás megteremtése. A rendszerváltást követő időszak biztonság- és védelempolitikai dokumentumaiban, külpolitikai és honvédelmi alapelveiben mindig megjelent a béke megóvásának komplex feladatrendszeréhez való hozzájárulás. Az elmúlt 15 évben tanúi lehettünk, hogy a Magyar Honvédség (továbbiakban: MH) hogyan növelte folyamatosan szerepvállalását mind létszámban, mind pedig minőségben a nemzetközi békeműveletekben.¹ Az egyes katonai megfigyelőtől a fegyveres békefenntartáson, a NATO műveleteken át eljutottunk a „szakma jelenlegi csúcsára”, Afganisztán egyik tartományában a teljes katonai és nemzetközi civil feladatokat a Magyar Köztársaság látja el. Megjelent a piros-fehér-zöld zászló elsőként egy nemzetközi művelet térképén, hogy lefedjen egy igazgatási-területi egységet. Aztán 2008 őszén a Balkánon, Koszovóban jelenik meg az önálló képességet kifejező második zászlós misszió.

Az általam vizsgált hadtudományi terület nem új, számos tanulmány született már a magyar haderő jövőbéli alkalmazásáról, a nemzetközi békeműveletekről. Ennek oka hogy a katona, a katonai képesség ezekben a műveletekben méretődik meg igazán a valós körülmények, veszélyek, harchelyzetek között. Számos kutató vizsgálta már az általam feldolgozott terület elemeit. Dr. Deák János a jövő haderő alkalmazásának körülményeit vizsgálva több megállapítást tett a stratégia kialakítása érdekében. Dr. Szenes Zoltán a jövő konfliktusait, a műveletek környezetét, a haderő fejlesztését vizsgálta tanulmányaiban. Dr. Padányi József a válságreagálás, béketámogató műveletek és a katasztrófavédelem területeit kutatta. Dr. Szternák György a háború és a válságreagáló műveletek tudományos vizsgálatát vállalta fel. Dr. Boda József a rendvédelmi szervezetek békeműveleti részvételét és azok jövőjét határozta meg.

A történelem során a különböző nemzetközi közösségeknek, államok szövetségének érdeke volt a béke, a biztonság és a stabilitás, vagy éppen „csak” az adott status quo fenntartása. Magyar katonák, mint az Osztrák-Magyar Monarchia (továbbiakban: OMM) közös haderejének tagjai többször vettek részt ilyen típusú feladatokban. A Magyar Néphadsereg katonái Vietnámban, Irak és Irán közötti határszakaszon is szolgálták ezt a célt, e közös akaratot. Természetesen a hidegháború két táborra szakadt világa rányomta bélyegét a magyar szerepvállalásra is. Aztán az elmúlt 15 évben a kihívások, a veszélyek felerősödtek, új fenyegetések, konfliktustípusok törtek a felszínre, melyek kezelése és feloldása nemzetközi összefogást igényel.

Kutatásom során az alábbi hipotézist állítottam fel, vizsgálva annak tartalmát, összetevőit:

A globális és regionális béke megteremtése és megszilárdítása érdekében egyre több nemzetközi szervezet egyre több erőforrást mozgósít. E szervezetek specifikumaikat megjelenítendő saját fogalomrendszert, végrehajtási rendet alakítanak ki, olyat, ami már a definíció szinten kifejezi kiről, milyen képességekről van szó.

A békeműveletek spirális fejlődést mutatnak, számos korábban is létező konfliktus napjainkban és a jövőben is felszínre bukkanhat módosult formában. Az MH is alkalmazkodik a kihívásokhoz; térben, időben, komplexitásban, intenzitásban, létszámban és a környezeti kihívások tekintetében mind nagyobb és komolyabb műveletekben veszünk részt.

A múlt és a jelen történéseiből a jövő konfliktustípusai kikövetkeztethetők, így már a jelenben megkezdhető a felkészülés.

¹ Békeművelet: ezt a gyűjtőfogalmat használok tanulmányomban, mert magába foglalja mindazokat az erőfeszítéseket, amik a nemzetközi béke és biztonság, stabilitás megőrzése, helyreállítása érdekében az egyes államok, nemzetközi közösségek tesznek.

Az expedíciós háború a lehető legbonyolultabb követelményeket támazstó katonai tevékenységi forma és erre a szövetségi rendszerben helyet foglaló Magyar Köztársaság haderejének is fel kell készülnie. A hely, idő, extrémítás, intenzitás, létszám, logisztikai biztosítás, humán környezet (geográfiai, szervezeti, humán) eltérősége komoly kihívást jelentenek. Ezen ismérvek számos esetben megegyeznek a békeműveletek karakterisztikájával. A békeműveletek így egy alkalmas felkészülés az expedíciós háborúra, de biztosítva az elméletek tesztelését, tapasztalatok gyűjtését, beépítését a felkészítésbe, az eljárási rendekbe, úgy hogy a kudarc, a veszteség kockázata jóval alacsonyabb. A két művelet típus környezeti ismérveiben azonosságok találhatók, tulajdonképpen a konfliktus intenzitásában, a saját erők fizikai biztonságában van eltérés, amit alapvetően a humán környezet, a helyiek magatartása, reakciói határoznak meg.

A haderő, így konkrétan a Magyar Honvédség új típusú alkalmazáshoz, a békeműveletek megvalósításához új típusú gondolkodás kell. Az egyén szintjén a „civil érzékenység” kialakítása szükséges a civil környezetben végrehajtott műveletekhez. Állami, intézményi szinten pedig olyan szakstratégiára van szükség, amelynek alkalmazása könnyíti a védelmi tervezést, nemzetközi szerepvállalásunkat kiszámíthatóvá teszi, úgy hogy a nemzet érdekei maximálisan érvényesüljenek.

A tanulmány összeállítása során az alábbi szűkítéseket alkalmaztam:

A tanulmány elkészítéséhez felhasznált szakirodalom gyűjtését 2007 végén befejeztem, az ez után megjelent publikációk és események nem részei a tanulmánynak. Nem elemzem az afganisztáni magyar feladatkör bővülését, illetve az azóta bekövetkezett halálesetek, egyéb események körülményeit és következményeit.

A magyar és angol nyelvű szakirodalmat dolgoztam fel, tekintettel arra, hogy azok a műveletek, amikben az MH érintett és érintett lehet az angol nyelvet használják vezényleti nyelvként. Tekintettel arra, hogy a német és orosz békeműveletek nem régikek, illetve rendkívül speciális jellegűek, ezért e szakirodalomkört nem dolgoztam fel.²

A katonai feladatok rendszerében nem vizsgáltam a tömegpusztító fegyverekkel vívandó háború kérdéskörét. De a kihívások vonatkozásában foglalkozom e kérdéssel is.

A tanulmányban használt „politika” megnevezés az angol „policy” szó magyar megfelelőjeként alkalmazom, ami kifejezi a parlamenti, kormányzati, helyi önkormányzati, valamint állam- és közigazgatási feladatokat.

A tanulmány elkészítése során szem előtt tartottam az alábbi célkitűzéseimet:

- eligazodni és értelmezni a különböző nemzetközi szervezetek békeműveletekkel kapcsolatos definíció-rendszereit és azok tartalmát,
- értelmezni a NATO válságreagáló (továbbiakban: CRO) és béketámogató (továbbiakban: PSO) műveletek definícióját, valamint javaslatot tenni egy tartalmában pontosabb értelmezésre,

² Németország az újraegyesítést követően rendkívül óvatosan kezdte meg békeműveleti szerepvállalását. Katonai kötelékkel alapvetően a Balkánon és Afganisztánban vesz részt NATO műveletekben.

Oroszország történelmi örökségének megfelelően a „közélföldön” jelenik meg katonai erővel. A hidegháború afganisztáni műveletei vagy a csecsenföldi katonai jelenlét nem nevezhető békeműveletnek. A volt Szovjetunió területén Grúziában és Tádzsikisztánban állomásoznak orosz katonák a Független Államok Közössége által felállított békeműveletekben. A balkáni NATO műveletekben is közvetlen nemzeti érdekeiknek megfelelően vállaltak feladatot katonai kötelékekkel.

Mindkét ország részt vesz egyes katonai megfigyelőkkel, rendőrökkel számos más misszióban.

- új tartalommal, értelemmel felruházni a III. generációs békeműveleteket és meghatározni jellemzőit,
- értelmezni a jövőkutatások eredményeit és meghatározni azt a környezetet, amiben a jövő békeműveleteit végre kell hajtani, ezzel megjelölve a fejlesztés irányait,
- meghatározni azokat a tényezőket, körülményeket, melyek befolyásolják az MH háborús és békeművelati tevékenységét, szerepvállalását,
- meghatározni a finanszírozás, a tervezhetőség alapján a magyar részvétel irányelveit a különböző típusú békeműveletekben,
- meghatározni a magyar katonai szerepvállalás szempontjait, az alapvető érdekszférákat és a Békeművelati Stratégiát, valamint az egyéni szinten szükséges gondolkodásmód váltást, illetve viszonyát a társadalomtudományokhoz,
- meghatározni a békeműveletek és az expedíciós háború kapcsolatát, az egymást segítő, támogató elemeit.

A fenti kutatási célkitűzések elérése érdekében az alábbi módszereket alkalmaztam:

- tanulmányoztam a témához kapcsolódó hazai és külföldi szakirodalmat, a hivatalos dokumentumokat, tanulmányokat, elemzéseket, publikációkat,
- megszerzett ismereteimet rendszereztem, vizsgálódásaim részeredményeit publikáltam, oktattam, beépítettem a kiképzésbe [Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Pécsi Tudományegyetem, a Belügy-, illetve később az Igazság és Rendvédelmi Minisztérium Nemzetközi Oktatási Központ, Nemzetközi Katonai Megfigyelői Tanfolyamok - Magyarországon és Oroszországban, MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Művelati Központnál (továbbiakban: CKELMK) a CIMIC-PSYOPS szakterületén],
- konzultáltam hazai és külföldi szakemberekkel, kikérdezéseket és felméréseket végeztem, a szükséges következtetéseket levontam,
- következtetéseimet szakmai konferenciákon ismertettem, véleményemet ütköztettem az adott terület szakértőivel (2002-ben a honvédelmi tárca felülvizsgálat során a védelmi tervezés és a Védelmi Hivatal munkacsoportjaiban, 2006-ban az MH CIMIC-PSYOPS képességeinek felülvizsgálatában, 2007-től pedig mint az MH CKELMK parancsnoka a missziókban, készenléti szolgálatokban, gyakorlatokon ellenőriztem),
- a kiképzés, felkészítés során, valamint a gyakorlatokon és a valós végrehajtás során megjelenítettem, „ellenőriztem” ismereteimet, következtetéseim helytállóságát.

A tanulmány elkészítése során az alábbi területeket, témaköröket vizsgálom meg és vonok le következtetéseket:

1. FEJEZET: Feldolgozom a különböző nemzetközi szervezetek definíciórendszerét és azok kapcsolatát a konfliktus spektrumhoz. Bemutatom a nemzetépítés komplexitását, az expedíciós háború összetevőit és jellemzőit.
2. FEJEZET: Meghatározom a békeműveletek korszakait, jellemzőit — különös tekintettel a III. generációra — és rendszerezem a magyar szerepvállalás fejlődését. A jövőkutatások eredményei és a jelen trendjeinek vizsgálatából meghatározom azt a környezetet és cselekvési területeket, ahol a katonai erőnek új típusú feladatai lehetnek a béke és biztonság érdekében.
3. FEJEZET: Meghatározom, hogy a megváltozott világ, a biztonsági környezet hogyan hat, mit vár el a jelen és a jövő katonáitól. Bemutatom azon társadalomtudományi területeket, amelyek ismerete elengedhetetlen a civil környezetben, a nagyfokú nyilvánosság előtt zajló rendezési folyamatokban. A mind gyakoribb és komplexebb békeműveletek, az MH kis létszáma, a szövetségesek elvárásai, a hitelesség és szavahihetőség szükségessé teszik a

szakstratégia kialakítását, különösen annak tükrében, hogy a békeművelet az a tevékenység, amiben nap mint nap közvetlen veszélynek kitéve, valós feladatokat oldanak meg a katonák.

4. FEJEZET: Megvizsgálom az MH feladatrendszerét a végrehajtandó feladatok kapcsolatát és feltárom az azonosságokat. Meghatározom a békeműveletek és az expedíciós háború kapcsolatát, azonosságaikat és eltéréseiket.

5. FEJEZET: Összegzem részeredményeimet, megfogalmazom új tudományos eredményeimet, valamint javaslatot teszek a hasznosíthatóságra és a további kutatási feladatokra.

Az adatgyűjtés, a kutatómunka, a rendszerezés során elért eredményeimet publikáltam a szakfolyóiratokban. Részt vettem és különböző eredményeket értem el az Országos Tudományos Diákköri Konferencián és más szervezetek kutatási témámhoz kapcsolódó pályázatain (Honvéd Vezérkar Műveletirányító Központ, MH Geoinformációs Szolgálat, Hadtudományi és Biztonságpolitikai Egyesület, Magyar Beszerzési, Készletezési és Logisztikai Társaság).

A Honvédelmi Minisztériumban, különböző munkakapcsolatokban részt vettem a Tárca Védelmi Tervező Rendszer (továbbiakban: TVTR) és a Védelmi Hivatal feladatrendszerének felülvizsgálatában, valamint az MH CIMIC és PSYOPS fejlesztésének kidolgozásában. A katonai megfigyelők kiképzésének Közép-európai Együttműködési Szervezetben (továbbiakban: CENCOOP) történő nemzetközi egységesítésében (továbbiakban: UN STGM). A TVTR kialakításában való 2 éves és a már öt éve folyó CIMIC és PSYOPS képesség kialakításával kapcsolatos kidolgozó munkám megfelelő gyakorlati ismereteket biztosítanak a kiképzés és felkészítés, finanszírozás kérdéseinek tisztázásához.

Összegzett következtetések

A békeműveletek haderőre gyakorolt hatásának vizsgálata során *elsőként* azon nemzetközi szervezetek fogalomrendszereit tanulmányoztam, melyekben a MH részt vesz vagy a jövőben részt vehet a béke és biztonság megóvása érdekében. A történelmi fejlődés vizsgálata során felismertem, hogy idővel mind több szervezet vesz részt a békeműveletekben, alakítja ki saját definíciórendszerét. Az egyes szervezetek fogalomrendszerei is bővülő tendenciát mutatnak az új kihívások, veszélyek megválaszolására. *Az egyes szervezetek saját fogalomtárainak alkalmazása lehetővé teszi, hogy maga a szervezet legyen beazonosítható, így a definícióban a „másodlagos” tartalom is fellelhető.* E „másodlagos” tartalom, ami az adott szervezetre jellemző: a döntéshozatali mechanizmusa, szervezeti kultúrája, eljárásai, viszonya a konfliktus spektrumhoz, tapasztalatai és hitelessége valós „elrettentő” ereje. A komplex biztonságfelfogás, a fogalomrendszerek bővülése hatott az MH-ra is. *A komplex kihívásokat komplex módon kell kezelni mind regionális, mind pedig globális szinten,* ahogyan az az MH PRT esetében is nyomon követhető. A komplex biztonság értelmezéséhez, az összehangolt rendezés megértéséhez elengedhetetlen a *bukott államok* jellemzőinek ismerete, valamint a történelemből már ismert, és napjainkban is használt *nemzetépítés* kapcsolatának feltárása. A *politikai, katonai, gazdasági,* társadalmi-humanitárius és egyéb biztonsági dimenziók közül az első három az, amiben a *stabil, kiszámítható és önfenntartó béke* kialakítása elengedhetetlen alapja a rendezésnek.

A vizsgált szervezetek közül a NATO rendelkezik a legrészletesebb, a konfliktus spektrum minden elemére hiteles választ adni tudó képességekkel. *Az az ország, amely a saját doktrínáit, alkalmazási elveit és eljárási rendjét úgy alakítja, hogy a nemzeti érdekei megtartása mellett képes a NATO elvárásokat is teljesíteni, az alkalmas arra, hogy bármilyen szövetségi rendszer, kötelék hatékony tagja* legyen a védelem és a békeműveletek során. Szükségnek ítéltam a NATO által bevezetett *válságreakáló és béketámogató fogalmak*

pontosabb szétválasztását a földrajzi elhelyezkedés, a direkt vagy indirekt érintettség alapján, ami megkönnyítheti az MH műveleti- és haderő tervezését, a kijelölt erőinek felkészülését a feladatra.

A konfliktusok a fejlett világtól, Magyarországtól távoli területen alakulnak ki. Szükséges e kihívásokat a kezdetekkor és a helyszínen kezelni, hogy esetleges eszkalációját megakadályozzuk, ami felbecsülhetetlen veszélyt és terhet jelentene az országra. A kialakulási helyükön kezelendő konfliktusokhoz az expedíciós képesség kialakítása szükséges. E képességgel, ha kell, és a békeműveletek *III. generációjának első fázisa* ismerve alapján akár háború megvívására is alkalmas a haderő. Ezt nevezem *expedíciós háborús képességnek*.

A tanulmányban megvizsgáltam és *új tartalommal ruháztam fel, komplexebb módon értelmeztem a III. generációs békeműveleteket*. Meghatároztam a „háború és a rendezés” fázisait, a generációs korszak határokat és a műveletek környezetét, jellemzőit. A múlt és jelen békeműveleteinek vizsgálata során feltártam azokat a jellemzőket, amelyek ismétlődően, de módosult formában visszatérnek a műveletek során. E trendek ismeretében, és a jövő kutatás eredményeivel meghatároztam azt a környezetet és feladat típusrendszert, amiben a jövő generációs békeműveleteket végre kell hajtani. A múlt, a jelen és a jövő által felvázolt trendek kezelésére képesnek kell lennie az MH-nak. A fejlődés útján, a katonai képesség alakítása során fontos mérőszám az *MH PRT mint a mai legmagasabb szintű és legbonyolultabb magyar részvételű békeműveleti forma*.

A jövő műveletei megkövetelik, hogy a tervező-végrehajtó elemek gondolkodásmódja intézményi és egyéni szinten is igazodjék a konfliktusok jellegéhez. Intézményi, állami szinten szükséges egy olyan Békeműveleti Stratégia kialakulása, ami irányelvként szolgál a feladatokhoz. Biztosítja az erők és források tervezhetőségét, a MH kiszámíthatóságát és hitelességét. Az egyén szintjén pedig a koordinációs, együttműködési képességgel, nyitottsággal komplex gondolkodásra való képességgel rendelkező katonákra van szükség. A komplex konfliktusok komplex kezelése komplex gondolkodást igényel. A katonai biztonsági dimenzióból ki kell lépnie a vezetőnek és a többi területen is ismerni kell a folyamatokat, képesnek kell az erőfeszítések összehangolására. Ehhez a társadalomtudományi ismeretek bővítése, a „civil érzékenység” fokozása szükséges.

A globalizálódott világunkban a veszélyeztető konfliktusok tőlünk távoli térségekben alakulnak ki. A hatékony kezelés záloga a gyors és helyszínen megvalósuló beavatkozás, hogy megelőzzük a válság eszkalációját, egyéb káros tényezők felszínre kerülését. Mind a háború, mind pedig az azt követő „rendezéshez” expedíciós képességre van szükség. Mivel a *helyszín, e környezet ugyanaz, ezért az expedíciós háború és az azt követő békeműveletek között az alapvető különbség a konfliktus intenzitásában és a saját csapatok fizikai biztonságában jelenik meg*. A két tevékenységi forma közötti hasonlóságok lehetőséget biztosítanak arra, hogy a békeműveletek során szerzett, feldolgozott és a kiképzésbe, felkészítésbe visszaépített tapasztalatokkal felkészüljünk az expedíciós háborúra. A szövetségi rendszereknek, a tagságnak nem csak előnyei, de kötelezettségei is vannak. A tartós rendezés alapjait szolgáló háború megvívása ugyanolyan eleme a III. generációs békeműveleteknek, mint a második fázisa, a „rendezés”. A tagországoknak mindkét művelettípusban részt kell vennie, hiszen a szövetség ereje az egyes tagok erejének összessége.

Új tudományos eredmények

A tanulmány elkészítése során folyamatosan szem előtt tartottam azt, hogy a Magyar Honvédség jelentős változásokon megy keresztül mind alkalmazási, mind eszköz, mind pedig szervezeti kérdések vonatkozásában. Valamennyi elért tudományos eredmény a Magyar Honvédség fejlesztésének, alkalmazásának számos aktuális problémájára, dilemmájára ad választ.

1. Meghatároztam a *válságreakálás és a békeműveletek közötti különbséget*, rámutatva arra, hogy ez megalapozottabbá teheti az adott helyzetre történő reagálás milyenségének eldöntését.
2. A békeműveletek generációinak tartalmi elemzésére alapozva bizonyítottam, hogy a műveletek összetettebbé válásával a *haderő feladatrendszere folyamatosan bővül, ami újszerű gondolkodást, újszerű módszereket és eszközöket igényel*.
3. Meghatároztam a *IV. generációs békeműveletek jellemző vonásait*, megteremtve ezzel a lehetőséget a hatékonyabb felkészülés kereteinek definiálására és a haderővel szemben támasztott követelményrendszer alapjainak lerakására.
4. Elemzéseimre alapozva megalkottam a *Békeműveleti Stratégia fogalmát és tartalmának meghatározó részeit*, melyre támaszkodva lehetővé válik egy hatékonyabb, biztonságosabb és kiszámíthatóbb békeműveleti részvétel.
5. Az expedíciós háború és a békeműveletek tartalmának összehasonlító elemzésével bizonyítottam, hogy a *békeműveletekben való részvételünk hozzájárul egy esetleges expedíciós háborúban való szerepvállalás humán és anyagi-technikai erőforrásainak minőségi megteremtéséhez*.

Javaslatok

A *válságreakálás és a békeműveletek*, illetve a NATO terminológia szerinti béketámogató műveletek *újszerű használatát* javaslom bevezetni.

A *jövő konfliktusainak* és a környezetük meghatározásait javaslom kiindulási alapnak tekinteni a *kiképzés* és a csapatok *felkészítésének* újragondolása során.

A szükséges gondolkodásmód váltásnak megfelelően javaslom az általam megadott *társadalomtudományi* tantárgyakat mind nagyobb mértékben *beemelni az oktatás-képzés* rendszerébe.

A haderő alkalmazásának körülményei és a környezetének változásai, a kihívások módosulásai szükségessé teszik az *MH Békeműveleti Stratégia* haladéktalan kidolgozását. A kor kihívásainak, változásainak figyelembe vételével szükséges az ismeretanyag bővítése, a folyamatos aktualizálás, az új elemek integrálása.

Az expedíciós háborús képesség kialakításához a mind intenzívebb békeműveleteken keresztül vezet az út. Szükségesnek tartom a *tapasztalatok összegyűjtése*, elemzése, értékelése érdekében egy „*tudásközpont*” kialakítását az MH rendszerében. A keletkezett tapasztalatokat pedig haladéktalanul *be kell építeni a kiképzés*, a csapatok felkészítése rendszerébe.

Szükségesnek tartom egy olyan *komplex Kormányzati Védelmi Tervező Rendszer* kialakítását, ami nem csak az országvédelem, hanem a határokon átvívelő érdekvédelmet is koordinálja, és a lehető leghatékonyabb nemzeti forrásfelhasználással maximalizálja a hatást. A békeműveletek vonatkozásában e tervező rendszer *ki kell, hogy egészüljön* a kormány más szereplői mellett a *nem kormányzati-, nemzetközi- és civil szervezetek* bevonásával is, hogy a komplex konfliktusfeloldás ne csak a végrehajtás, hanem a tervezés stádiumában is koordinált legyen.

További kutatást igénylő területek

A *jövő konfliktusainak*, bennük a *haderő szerepének*, feladatrendszerének meghatározása további folyamatos kutatómunkát igényel. Szükséges annak ismerete, hogy milyen feladatokra kell készen állnia a haderőnek, mert ez határozza meg a szervezet-eszköz-eljárás hadtudományi hármas fogalomkör tartalmát.

Az *expedíciós háborús képesség* követelményeinek, magyar megvalósításának lehetőségeinek és korlátainak meghatározása szintén elengedhetetlen a jövő haderejének költség-hatékony tervezéséhez.

További kutatás szükséges a békeműveletek végrehajtásában, a konfliktusok komplex kezelésében elengedhetetlen *társadalomtudományi követelmények* pontosítására, a tananyag meghatározására állománykategóriánként, illetve képzési szintenként.

AZ ÉRTEKEZÉS TÉMAKÖRÉBEN KÉSZÍTETT SAJÁT PUBLIKÁCIÓK

1. Békétámogató műveletek a múltban In: Nem háborús műveletek ZMNE Egyetemi jegyzet, (ZMNE, Budapest, 2002.)
2. A II. generációs békefenntartás és a korszak jellemzői In: Béketeremtés-békefenntartás Tanulmánykötet (Kodolányi János Főiskola, Székesfehérvár, 2005.)
3. The Hungarian approach towards The Provincial Reconstructing Teams (PRT) mission in Afganistan In: Conference Proceedings from the 3rd Annual Doctoral Conference (Brno, 2007)
4. Magyarország NATO-tagsága és biztonságpolitikája In: Társadalom és Honvédelem 1999/2. (Társadalom és Honvédelem, Budapest, 1999.)
5. Tét a lét In: Humán Szemle 2000/1-4. (HVK Humán Főcsoportfőnökség, Budapest, 2000.) (társszerző: Fábíán Csilla)
6. Könyvszemle Z. Brzezinski: A nagy sakktábla c. művéről In: Társadalom és Honvédelem 2000/1. (Társadalom és Honvédelem, Budapest, 2000.) (társszerző: Rózsa Tibor)
7. Nemzetközi katonai megfigyelői tanfolyamok Magyarországon In: Új Honvédségi Szemle 2000/4. (Új Honvédségi Szemle, Budapest, 2000.) (társszerző: Rózsa Tibor)
8. A Magyar Honvédség a NATO területen kívüli, nem háborús katonai műveleteiben In: Nemzetvédelmi Egyetemi Doktorandorum 1. szám (ZMNE, Budapest, 2001.)
9. A haderő feladatai a jövő békétámogató műveleteiben In: Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 2001/1. (ZMNE, Budapest, 2001.)
10. A békétámogató műveletek kialakulása, fejlődése, helye a katonai műveletek rendszerében In: Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények 2001/2. (ZMNE, Budapest, 2001.)
11. A Magyar Honvédség civil kontrollja az ENSZ békétámogató műveleteiben In: Kapu 2001.02. (Magyar a magyarért Alapítvány, Budapest, 2001.)
12. Az első békétámogató művelet? In: Társadalom és Honvédelem 2001/4. (Társadalom és Honvédelem, Budapest, 2001.)
13. A 21. század Magyar Honvédsége In: Kard és Toll 2004/1 (HM Oktatás és Tudományszervező Főosztály, Budapest, 2004.)
14. Magyar katonák a békéért In: Új Honvédségi Szemle 2006/1. (Új Honvédségi Szemle, Budapest, 2006.)
15. Az Egyesült Nemzetek Szervezete békefenntartó műveleteinek logisztikai rendszere (különös tekintettel a költségvisszatérítésre) In: Katonai Logisztika 2008/1. (<http://www.hm.gov.hu/files/9/9988/14.pdf>, letöltés: 2008.07.11.) (társszerző: Besenyő János)
16. Az Egyesült Nemzetek Szervezete békefenntartó műveleteinek logisztikai rendszere (a költségvisszatérítés tükrében), ZMNE ITDK I. díj 1998.
17. A Magyar Honvédség nem háborús katonai feladatai (a biztonságpolitika tükrében), Budapest, XXV OTDK, Hadtudományi szekció, 2001.
18. Magyarország útja a NATO-ba és biztonságpolitikájának alakulása a '90-es években, ZMNE ITDK, 2000.

AZ ÉRTEKEZÉS TÉMAKÖRÉBEN TARTOTT SAJÁT TUDOMÁNYOS ELŐADÁSOK

1. ZMNE: „A XXI. század vegyivédelme” című tudományos konferencia, szekcióelőadás
HVK MIK és HVK TO pályázatra: „A Magyar Honvédség nem háborús feladatai a XXI. században” című előadás
2. ZMNE és HVK VKI: „A békefenntartó műveletek műszaki biztosítása” című tudományos konferencia, „A békefenntartó műveletek kialakulása, fejlődése és helye a katonai műveletek rendszerében” című előadás
3. MK KBH és MH GEOSZ: „A biztonságpolitika speciális területei, a megváltozott biztonsági környezet” című tudományos konferencia, „Új kihívások és új képességek a CIMIC és a PSYOPS tevékenységben” című előadás

SZAKMAI ÖNÉLETRAJZ

Boldizsár Gábor alezredes

MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ,
Parancsnok

Személyes adatok:

Születési idő, hely: 1969. 09. 20., Miskolc

Családi állapot: nő

Gyermekek: egy fiú, egy lány

Iskolai végzettség:

1989	Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Szentendre
Okleveles felderítőtiszt és harcjármű üzemeltető üzemméternök
1998	Pénzügyi és Számviteli Főiskola, Budapest
Szakközgazdász
2000	Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest
Okleveles biztonság- és védelempolitikai szakértő

Tanfolyamok:

1996	ENSZ törzstiszti tanfolyam – Ausztria
1997	ENSZ logisztikai tanfolyam – Kanada
1997	NATO orientációs tanfolyam - Magyarország –Clingendael Intézet (Hollandia)
1998	ENSZ törzstiszti tanfolyam – Svédország
2000	CIMIC tanfolyam – Kanada
2001	A békefenntartás jogi aspektusai – USA
2003	Erőforrás-gazdálkodás – NATO SCHOOL
2004	CIMIC LNO Tanfolyam – NATO SCHOOL
2006	PSYOPS Tanfolyam – NATO SCHOOL
2008	PRT Tanfolyam – NATO SCHOOL

Szakmai pályafutás:

1989-1996	MH 34. Bercsényi László felderítő zászlóalj, Szolnok,
mélységfelderítő csoportparancsnok
1996-1997	MH 88. Gyorsreagálású zászlóalj, Szolnok.
századparancsnok-helyettes, zászlóalj törzstiszt
1997	Honvéd Vezérkar, Nemzetközi Kapcsolatok Csoportfőnökség, Budapest
Multilaterális Kapcsolatok Osztály, Békefenntartó Alosztály,
Hadműveleti tiszt
1997-1998	Honvéd Vezérkar, Művelet Irányító Központ, Budapest,
Elemző és Tájékoztató Osztály, kiemelt főtiszt
1998-2000	Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Budapest,
Biztonság- és védelempolitikai szak, nappali hallgató
2002-2003	HM Védelmi Tervezési Koordinációs Iroda, Budapest
kiemelt főtiszt
2003-2004	MH Civil-katonai Együttműködési Központ, Budapest,
CIMIC csoportparancsnok
2004-2006	MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ,
Parancsnokhelyettes

2007- MH Civil-katonai Együttműködési és Lélektani Műveleti Központ,
Parancsnok

Nemzetközi tapasztalat:

1993-1994 Az Egyesült Nemzetek Szervezete Mozambiki Misszió (ONUMOZ), katonai megfigyelő
2005-2006 Az Egyesült Nemzetek Szervezete Koszovói Misszió (UNMIK), katonai összekötő tiszt
1994 Brit-magyar közös kiképzés, gyakorlat (Magyarország)
1995 COOPERATIVE NUGGET – 95 (USA) (NATO/PfP)
1995 COOPERATIVE DRAGON ESPERIA – 95 (Olaszo.) (NATO/PfP)
1996 COOPERATIVE OSPREY - 96 (USA) (NATO/PfP)
1997 COOPERATIVE NUGGET - 97 (USA) (NATO/PfP)
1997-től Oktató, Katonai Megfigyelői Tanfolyam (Magyarország)
2003 ENSZ oktató, Katonai Megfigyelői Tanfolyam (Oroszország)
2004 EAGLE ENTRY (NRDC IT) (NATO/NRF)
2004 EAS 04 (NRDC-T) (NATO/NRF)

Nyelvismeret:

1992 Angol szakmai anyaggal bővített középfokú C típusú állami nyelvvizsga
1996 Angol szakmai anyaggal bővített felsőfokú A típusú állami nyelvvizsga
1999 Angol szakmai anyaggal bővített felsőfokú C típusú állami nyelvvizsga
2002 Francia szakmai anyaggal bővített alapfokú C típusú állami nyelvvizsga
2008 Angol STANAG 3. 3. - 3.

Előléptetések:

1989 Hadnagy
1993 Főhadnagy
1996 Százados
2001 Őrnagy
2007 Alezredes

Kitüntetések:

1994 UN Medal ONUMOZ
1996 Tiszti Szolgálati Jel III. fokozat
1997 Tiszti Szolgálati Jel III. fokozat
2000 Békefenntartásért Szolgálati Jel
2003 Szolgálati Érdemjel ezüst fokozata
2006 UN Medal UNMIK
2006 Békefenntartásért Szolgálati Jel
2006 Szolgálati Érdemjel arany fokozata
2008 Tiszti Szolgálati Jel II. fokozat